

OPINIA NR 1/2025
RADY MIEJSKIEJ W NOWEJ RUDZIE

z dnia 5 sierpnia 2025 r.

w sprawie projektu ustawy (druk nr 1529) o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy

Na podstawie § 25 ust. 2 pkt. 4 uchwały Nr 106/XVIII/11 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie Statutu Gminy Miejskiej Nowa Ruda (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 kwietnia 2012 r. poz. 1270, z późniejszymi zmianami) Rada Miejska w Nowej Rudzie :

§ 1. Opiniuje pozytywnie i wyraża poparcie dla projektu ustawy (druk nr 1529) o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy w zakresie zniesienia ograniczenia liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

§ 2. Wykonanie opinii powierza się Burmistrzowi Miasta Nowa Ruda.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Behan

Uzasadnienie

W związku z udostępnieniem przez Marszałka Sejmu projektu ustawy (druk nr 1529) o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych pod nr RPW/22565/2025, Rada Miejska w Nowej Rudzie, działając w imieniu wspólnoty samorządowej w związku z prowadzonymi konsultacjami społecznymi, wyraża poparcie i pozytywnie opiniuje projekt ustawy (druk nr 1529) o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy przewidującego zniesienie ograniczenia do dwóch kadencji w wyborach na stanowisko wójta, burmistrza oraz prezydenta miasta.

W Polsce samorząd terytorialny stanowi fundament demokratycznego zarządzania lokalnymi społecznościami. Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast są bezpośrednio wybierani przez mieszkańców, co daje obywatelom realny wpływ na kształtowanie władzy lokalnej. Jednym z istotnych zagadnień w kontekście funkcjonowania samorządu jest kwestia liczby kadencji, które może sprawować dana osoba. Obowiązujące obecnie prawo wprowadziło ograniczenie do dwóch kadencji – ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. 2018 poz. 130).

Ograniczenie liczby kadencji oznacza, że wyborcy zostają pozbawieni prawa do ponownego wyboru osoby, którą darzą zaufaniem. Jeśli społeczność lokalna jest zadowolona z pracy swojego wójta, to nie powinno być przeszkód, aby mógł on ubiegać się o kolejną kadencję. Decyzja należy do obywateli – to oni powinni mieć ostateczne słowo.

Podstawowym założeniem demokratycznego państwa prawa jest możliwość swobodnego wybierania swoich przedstawicieli przez obywateli. Wprowadzenie limitu kadencyjności dla wójtów w sposób sztuczny i arbitralny ogranicza wolę mieszkańców, którzy powinni mieć pełne prawo do decydowania, komu powierzają zarządzanie swoją wspólnotą samorządową. Warto podkreślić, że ograniczenie to dotyczy wyłącznie organu wykonawczego i nie znajduje analogii w przypadku radnych, posłów czy senatorów.

Zgodnie z art. 62 ust. 1 Konstytucji, obywatel polski ma prawo wybierania i bycia wybieranym do organów samorządu terytorialnego. Wprowadzenie ustawowego zakazu kandydowania po dwóch kadencjach ogranicza to prawo, mimo że Konstytucja nie przewiduje takiego limitu. Oczywiście ustawodawca ma prawo do stanowienia szczegółowych reguł wyborów, ale – jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku K 15/97 – „ograniczenia praw obywatelskich muszą być konieczne i proporcjonalne”.

W tym przypadku ograniczenie nie jest ani konieczne, ani proporcjonalne – nie wykazano, by wielokadencyjność sama w sobie prowadziła do nadużyć. Co więcej, odbiera się społecznościom lokalnym możliwość wyboru osoby, którą darzą zaufaniem, co godzi w ideę demokracji lokalnej.

Rada Miejska w Nowej Rudzie wskazuje, że obecnie obowiązujące przepisy wprowadzające dwukadencyjność w wyborach jednoosobowych organów wykonawczych samorządu terytorialnego w istotny sposób ograniczają bierne prawo wyborcze obywateli, a zarazem pozbawiają wspólnoty lokalne możliwości demokratycznego wyboru lidera, który cieszy się ich zaufaniem i legitymacją społeczną.

Samorządność lokalna opiera się na zasadzie subsydiarności, a więc na założeniu, że to mieszkańcy – najlepiej znający lokalne potrzeby – powinni mieć realny wpływ na wybór swoich przedstawicieli. Ograniczanie możliwości kandydowania do dwóch kadencji, niezależnie od dorobku, efektywności działań oraz poparcia społecznego, jest rozwiązaniem niewspółmiernym i nieuzasadnionym w dojrzałej demokracji lokalnej.

W świetle powyższego, Rada Miejska w Nowej Rudzie uznaje za zasadne poparcie projektu ustawy znoszącej dwukadencyjność oraz apeluje o przyjęcie jej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Andrzej Behan